

Tilintarkastuksen toimintayksikkö

Tarkastuskertomus 189/52/2014 Budjetointimenettelyt

Yhteenveto kertomusluonnoksen lausunnoista

Valtiontalouden tarkastusvirasto on saanut viitekohdassa mainitun tarkastuskertomuksen luonnoksesta palautetta seuraavasti:

Sisäministeriö 8.7.2015
Maa- ja metsätalousministeriö 5.8.2015
Liikenne- ja viestintäministeriö 6.8.2015
Ympäristöministeriö 10.8.2015
Sosiaali- ja terveysministeriö 10.8.2015
Opetus- ja kulttuuriministeriö 14.8.2015
Ulkoasiainministeriö 14.8.2015
Oikeusministeriö 14.8.2015
Valtiovarainministeriö 14.8.2015
Puolustusministeriö 18.8.2015

Lausunnonantajilla on ollut tilaisuus

- lausua näkemyksensä tarkastuskertomusluonnoksessa esitetyistä tarkastusviraston kannanotoista sekä
- esittää kertomusluonnoksen tekstiin korjaus- ja täsmennysehdotuksia.

Ennen lopullisen tarkastuskertomuksen antamista tarkastusvirasto on kertomusta viimeisteltäessä ottanut huomioon palautteen seuraavasti:

1 Lausunnonantajien näkemykset kannanotoista

Lausunnoissa on pääosin oltu samaa mieltä kertomusluonnoksen kannanotoista ja suosituksista. Lausunnot eivät ole antaneet aiheutta muuttaa lopullisen tarkastuskertomuksen kannanottoja suosituksia. Täsmennyksiä ja lausunnonantajien näkemyksiä on kuitenkin sisällytetty tarkastuskertomuksen havaintolukuihin.

Liikenne- ja viestintäministeriö ja sisäministeriö ovat lausunnoissaan kiinnittäneet huomiota kiinteiden määrärahojen käytön lisäämistä koskevaan suositukseen. Sisäministeriön mukaan laadintamääräystä tulisi arvioida tältä osin uudelleen, jotta määrärahalajin arvioinnissa voitaisiin huomioida esimerkiksi taloudelliset vaikutukset kokonaisuutena. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa lausunnossaan, että kertomusta tulisi täydentää kuvaamalla syitä miksi kiinteää määrärahaa ei ole käytetty määrärahalajina ja arvioida uudelleen kannanotto. Kiinteä määräraha on liikenne- ja viestintäministeriön mukaan joustamaton varainhoitovuoden ja määrän suhteen. Ministeriö korostaa valtuuden, siirtomäärärahan ja menon kohdentamisperusteen välistä yhteyttä.

Tarkastuksen lähtökohta on perustuslain 85 §:n säännös, jossa määrärahalajit on säädetty. Tarkastuskertomuksessa ei ole katsottu tarpeelliseksi selostaa syitä kiinteiden määrärahojen vähäiseen osuuteen. Ministeriöiden esittämät näkemykset on tuotu esille kertomuksen havaintoluvussa 2.4 Määrärahalajin valinta, kiinteitä määrärahoja käsittelevän alaluvun lopussa.

Maa- ja metsätalousministeriö yhtyy lausunnossaan tarkastusviraston näkemykseen, että budjetoinnin tulee olla laadintamääräysten mukaista, mutta toteaa, että valtiovarainministeriön tulee myös tarkistaa laadintamääräyksiä vastaamaan muuttuneita olosuhteita. Yleinen ja tarkoituksenmukaiseksi todettu tapa budjetoida määrärahoja ei saa olla poikkeus määräyksistä vaan laadintamääräysten tulee tukea tätä. Maa- ja metsätalousministeriön mukaan valtion talousarvioasetuksen säännöksistä poikkeavien menojen kohdentamisperusteiden suuri määrä momenttien perusteluiden päätösoissa kuvastaa sitä, että on laajalti perusteltua tarvetta poiketa talousarvioasetuksen kohdentamisperusteista. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan tilanne nostaa pikemmin harkittavaksi sen, olisiko talousarvioasetuksen 5 a ja 5 b §:n sisältöjä ja budjetointiperiaatteita muutettava.

Maa- ja metsätalousministeriön lausunnossaan esittämä toteamus liittyy erityisesti sekamomenttien käyttöön ja määrärahamomenttien perusteluissa esitettyihin talousarvioasetuksesta poikkeaviin menojen kohdentamisperusteisiin. Tarkastuksessa on katsottu, että poikkeamisten suuri lukumäärä sinänsä ei ole peruste säädösten muuttamiselle. Tarkastuksen johtopäätös ei myöskään ole se, että laadintamääräystä pitäisi muuttaa vallitsevien olosuhteiden mukaiseksi. Maa- ja metsätalousministeriön lausunnossa esitetty näkemys on lisätty kertomuksen havaintoluvun 2.8 Menojen kohdentamisperusteet loppuun.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa lausunnossaan myös, että palkkausmenoja pitäisi voida maksaa myös tehtäväkohtaisilta momenteilta.

Valtiovarainministeriö on teknisen tuen käyttöä koskevien määräysten uudistamistarpeen osalta samaa mieltä. Valtiovarainministeriö toteaa tarkastuskertomusluonnoksesta antamassaan lausunnossa, että kertomuksessa kuvattu menettely, mukaan lukien työ- ja virkamiesoikeudenkin tarvittaessa edellyttämä tehtävien vakinaistaminen, esimerkiksi pitkien ja toistuvien tekniseen tukeen liittyvien määräaikaisten tehtävien johdosta, on paitsi talousarvion mukainen myös sinänsä toimiva ratkaisu.

2 Teknisluonteiset täsmennys- ja korjausehdotukset

Lausunnoissa esitetyt korjaus- ja täsmennysehdotukset on otettu tekstimuutoksia tai -lisäyksiä huomioon lopullisessa tarkastuskertomuksessa. Täsmennykset koskivat menojen ja tulojen kohdentamista varainhoitovuoteen kuuluviksi ja määrärahalajin valintaa.

Lisätietoja: Johtava tilintarkastaja Erkki Niemelä, puh. 0400 823 953.